

ВИТІВКИ БАБУСІ ЗИМИ

Розлютилася стара Зима й задумала все живе зі світузвести. Спочатку вирішила вона до птахів дістатися: набридли пернаті своїм криком і писком. Подула Зима холодом, зірвала листя з лісів і дібров та розкидала його по дорогах. Нікуди птахам подітися; почали вони в арайки збиратися, думоньки думати. Зібралися, покричали та полетіли за високі гори, за сині моря, у теплі краї. Залишився горобець, та й той під стріху забився.

Бачить Зима, що птахів їй не наздогнати, — накинулася на звірів. Запорошила снігом поля, завалила кучугурами ліси, вкрила дерева крижаною корою і стала посылати мороз за морозом. Ідуть вони люті та злі, з ялинки на ялинку перестрибують, потріснують та поклацують, звірів лякають. Але тварини не бояться: в одних шуби теплі, інші в глибокі нори заховалися; білка в дуплі горішки гризе, ведмідь у барлозі лапу смокче; зайчена, плигаючи, гріється, а конячки, корівки, овечки давним-давно в затишних хлівах сіно жують.

Ще дужче злиться Зима — до риб добирається. Посилає мороз за морозом, один від одного лютіший.

Морозці жваво біжать, молотками голосно постукують: без клинів по озерах і річках мости зводять. Замерзли водойми, але тільки зверху, а риба вся вглиб пішла: під крижаною покрівлею їй іще тепліше.

— Ну, постривай же, — думає Зима, — дістану я людей!

І знову шле мороз за морозом, один від одного зліший. Заволокли хурделици візерунками вікна; стукають і у стіни, і у двері, що аж колоди лускають. А люди затопили печі, смажать собі млинці гарячі та із Зими сміються.

Доведеться кому по дрова в ліс їхати — вдягне кожух, валянки, рукавиці теплі, та як почне сокирою махати, аж піт ллеться. А на дорогах, ніби Зимі на сміх, вози потягнулися: від коней пар в'ється, візники ногами топчуть, рукавицями плескають, плечима смикають і морозець підхвалюють.

Але найприкріше Зимі, що малі діти — й ті її не бояться! Катаються собі на ковзанах і на полозках, у сніжки грають, баб ліплять, гори зводять, водою поливають і ще мороз кличуть: «Прийди,

ЗМІСТ

Я маленький пастушок

(Українська народна пісня) 4

Коляда (Катерина Перелісна) 6

Щедрик, щедрик, щедрівочка

(Українська народна пісня) 9

Ой чи є, ой чи є пан господар вдома?

(Українська народна пісня) 11

Хлопчик і сніжинка (Василь Сухомлинський) 13

Пряля (Ліна Костенко) 15

Мамо, йде вже зима (Леся Українка) 17

Грудень (Тамара Коломієць) 19

В грудні (Анатолій Костецький) 21

Три сестриці (Українська народна казка) 23

Гра у сніжки (Платон Воронько) 26

Зимова пісенька (Леонід Глібов) 28

Дивувалась зима (Іван Франко) 31

Витівки Бабусі Зими (Костянтин Ушинський) 33

У лісі взимку (Олександр Копиленко) 37

Зелений острів (Анатолій Качан) 42

Ялинка (Олександр Олесь) 44

Лисичка і Журавель (Іван Франко) 47

Зимівля звірів (Українська народна казка) 51

Білосніжка (Брати Грімм) 58